

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ

ÜLKE BİLGİ NOTLARI

UKRAYNA

OCAK 2020

UKRAYNA

I- ÜLKE KİMLİK KARTI

RESMİ ADI	UKRAYNA
KONUŞULAN DİLLER	UKRAYNACA (RESMİ DİL) RUSÇA (BÖLGESEL DİL)
PARA BİRİMİ	HRYVNIA (UAH)
BAŞKENTİ	KİEV
YÖNETİM BİÇİMİ	CUMHURİYET
YÜZÖLÇÜMÜ (km ²)	603 550
NÜFUS (2020 - Temmuz)*	43 922 939
GSYH (2018) (milyar \$)	126.9
ENFLASYON ORANI (TÜFE) (2018) (%)	10.9
ORT. DÖVİZ KURU (\$/UAH) (2019)	25.81
İŞSİZLİK ORANI (2018) (%)	9.4
OECD ÜLKE RİSK SINIFLANDIRMASI**	7

* tahmini

** OECD Ülke Risk Sınıflandırmasına göre ülkeler 0 (en düşük) ile 7 (en yüksek) arasında değerlendirilmektedir.

Kaynak : CIA - World Factbook

T.C. KİEV BÜYÜKELÇİLİĞİ

Yağmur Ahmet Güldere / Büyükelçi

Adres : Panasa Myrnoho Str. No:22, 01901, Kiev-Ukraine

Telefon : 00 380 44 281 07 92 E-posta : embassy.kiev@mfa.gov.tr

T.C. Kiev Ticaret Müşavirimizin görev süresi sona ermiştir.

T.C. ODESSA TİCARET ATAŞELİĞİ

Dicle Temizsoy / Ticaret Ataşesi

Adres : Jukovskogo Sk. No:33 Ofis No: 406 65045

Odessa-Ukraine

Telefon : 00 380 487 227 005 E-posta : odesa@ticaret.gov.tr

UKRAYNA ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Andrii Sybiha / Büyükelçi

Adres : Sancak Mahallesi, 512. Sokak, No:17, 06550, Yıldız, Çankaya, Ankara

Telefon : 00 90 312 440 52 89 E-posta : emb_tr@mfa.gov.ua

II- GENEL GÖRÜNÜM

Yıl	GSYİH (milyar \$)	Kişi Başına Gelir (\$)	Büyüme Oranı (%)	Enflasyon Oranı (%)	İhracat (milyar \$)	İthalat (milyar \$)
2017	112,2	2647	2,5	14,4	39,7	49,4
2018	126,9	3009	3,3	10,9	43,8	54,4
2019*	144,1	3429	2,6	8,6	43,5	55,3
2020*	158,6	3791	2,0	7,9	45,8	57,2

Kaynak: EIU

* tahmini

Ukrayna, Belarus, Macaristan, Moldova, Polonya, Romanya, Rusya Federasyonu ve Slovakya arasında kalan topraklarda yerleşik bir Doğu Avrupa ülkesidir.

Ukrayna'nın, Belarus ile 891 kilometre, Macaristan ile 103 kilometre, Moldova ile 940 kilometre, Polonya ile 428 kilometre, Romanya ile 538 kilometre, Rusya ile 1 576 kilometre ve Slovakya ile 90 kilometre uzunluğunda sınır şeritleri mevcut bulunmaktadır.

Ukrayna bayrağında; üstte açık mavi altta ise altın sarısı renkli birbirine paralel ve eşit büyüklükte iki yatay bant yer almaktadır. Açık mavi renkli bant gökyüzünü, altın sarısı renkli bant ise ülkedeki tahıl bolluğunu simgelemektedir.

Ülkenin büyük bölümü verimli topraklardan oluşan düzlükler ve platolar ile kaplı bulunmakta olup, ülkenin batısı (Karpas Dağları) ve güneydeki Kırım Yarımadası dağlık bölgelerdir.

Ülkenin güneyinde yer alan Kırım Yarımadası kıyıları Akdeniz iklimine sahiptir. Ülkenin batı ve kuzey kesimlerinde yüksek, güney ve güneydoğu kesimlerinde ise görece daha düşük olmak üzere ülke genelinde düzensiz bir yağış dağılımı mevcut bulunmaktadır. Kış aylarında, kıyı kesimlerinde ılık, iç kesimlerde ise oldukça soğuk bir hava hüküm sürmekte iken, yazları ülke genelinde genelde sıcak geçmektedir.

603 550 kilometrekarelik bir yüzölçümü ile dünyanın 46. büyük ülkesi konumunda bulunan Ukrayna'nın topraklarının %53.8 gibi büyük bir kesimi ekilebilen arazi niteliğindedir.

2020 yılı Temmuz ayı itibarıyla Ukrayna'nın 44 milyon nüfusu ile dünyanın en kalabalık 33. ülkesi olacağı tahmin edilmektedir. Ülke nüfusunun %17.03'ü 65 yaş ve üzerindedir.

Ülkede, ağırlıklı olarak Ukraynaca ve Rusça dilleri konuşulmaktadır.

Ukrayna'da; Cherkasy, Chernihiv, Chernivtsi, Dnipropetrovs'k, Donetsk, Ivano-Frankivs'k, Kharkiv, Kherson, Khmel'nyts'kyi, Kirovohrad, Kyiv, Luhans'k, L'viv, Mykolayiv, Odesa, Poltava, Rivne, Sumy, Ternopil', Vinnytsya, Volyn', Zakarpattya, Zaporizhzhya ve Zhytomyr olmak üzere toplam 24 vilayet; Kırım (Crimea) Özerk Cumhuriyeti; Kiev (Kyiv) ve Sivastopol (Sevastopol) bağımsız belediyeleri bulunmakta olup, ülkenin başkenti Kiev'dir.

Ukrayna'nın sahip olduğu doğal kaynaklar; demir cevheri, kömür, manganez, doğalgaz, petrol, tuz, sülfür, grafit, titanyum, magnezyum, kaolin, nikel ve cıva'dır.

Ülkenin 2018 yılı Gayri Safı Yurtiçi Hasılası (GSYH) 126.9 milyar ABD Doları olup, GSYH 2018 yılında bir önceki yıla göre %3.3 oranında artmıştır.

Ukrayna'da Tüketici Ürünleri Fiyat Endeksine (TÜFE) göre, 2018 yılı enflasyon oranı %9.78 olarak gerçekleşmiştir.

%9.3 seviyesinde bir pay ile Ukrayna ekonomisine katkıda bulunan tarımsal ürünler arasında tahıl, şeker pancarı, ayçiçeği tohumu ve çeşitli sebzeler yer almaktadır. Ülkede ayrıca, mandıracılık ve büyük baş hayvan besiciliği de yapılmaktadır.

Ukrayna'nın ihracat yaptığı başlıca ülkeler arasında Rusya Federasyonu (%9.2), Polonya (%6.5), Türkiye (%5.6) ve Hindistan (%5.5) yer almakta olup, öncelikli ihraç ürünleri çeşitli metaller, petrol ürünleri, kimyasallar, makine ekipmanları ve gıda ürünleridir.

Ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler ise; Rusya Federasyonu (%14.5), Çin Halk Cumhuriyeti (%11.3), Almanya (%11.2), Polonya (%7) ve Belarus'tur (%6.7). Ülke en çok enerji, çeşitli makine ekipmanları ve bazı kimyasalları ithal etmektedir.

60.yıl

III- TÜRKİYE - UKRAYNA TİCARİ İLİŞKİLERİ

Türkiye-Ukrayna Dış Ticaret Verileri (ABD Doları)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2015	1 121 245 565	3 448 171 136	4 569 416 701	-2 326 925 571
2016	1 253 154 770	2 547 635 876	3 800 790 646	-1 294 481 106
2017	1 340 709 479	2 817 132 553	4 157 842 032	-1 476 423 074
2018	1 465 913 891	2 645 479 493	4 111 393 384	-1 179 565 602
2019 / Aralık	1 955 681 844	2 604 426 587	4 560 108 431	-648 744 743

Kaynak : TÜİK

İki ülke arasındaki ticaret hacmi gerçek potansiyeli yansıtmamaktadır. Bu bakımdan, Türkiye-Ukrayna arasında müzakereleri sürdürülen STA'nın sonuçlandırılmasının, iki ülke arasındaki ticaret hacmindeki artışın yanı sıra, karşılıklı yatırımlara büyük katkısı olacağı değerlendirilmektedir.

IV- MÜTEAHHİTLİK HİZMETLERİ ALANINDAKİ İLİŞKİLERİMİZ

Türk müteahhitlik firmaları Ukrayna pazarına ilk kez 1989 yılında giriş yapmıştır.

Pazara girildiği tarihten 2019 yılı sonuna kadar geçen sürede Türk müteahhitlik firmaları tarafından Ukrayna'da toplam 6.3 milyar ABD Doları tutarında 184 proje üstlenilmiştir.

Firmalarımız, Ukrayna'da bugüne kadar çok çeşitli alt ve üstyapı işleri üstlenmişlerdir. Bu işler kapsamında; arıtma ve boru hattı gibi çeşitli altyapı projeleri; konut, idari bina, iş merkezi, sağlık tesisi, turizm tesisi ve sosyal-kültürel tesis gibi çeşitli bina projeleri; endüstriyel tesis gibi çeşitli sanayi tesisi projeleri; yol-köprü-tünel ve havaalanı gibi çeşitli ulaşım projeleri mevcut bulunmaktadır.

2015 - 2019 döneminde Türk müteahhitlik firmalarının Ukrayna'da üstlendikleri projelere ilişkin verilere aşağıda yer verilmektedir:

Yıllar	Toplam Proje Sayısı	Toplam Proje Bedeli (ABD Doları)
2015	2	32 100 000
2016	4	464 797 915
2017	4	31 335 321
2018	5	276 404 269
2019	7	407 658 403

Kaynak : T.C. Ticaret Bakanlığı

Ukrayna'da İş Üstlenmiş olan Firmalarımız :

- ALARKO Taahhüt Grubu
- ANT YAPI Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- DOĞUŞ İnşaat ve Ticaret A.Ş.
- ENKA İnşaat ve Sanayi A.Ş.
- GAMA Endüstri Tesisleri İmalat ve Montaj A.Ş.
- GAP İnşaat Yatırım ve Dış Ticaret A.Ş.
- GENA İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- GÜLSAN İnşaat Sanayi Turizm Nakliyat ve Ticaret A.Ş.
- ONUR Taahhüt Taşımacılık İnşaat Ticaret ve Sanayi A.Ş.
- RÖNESANS Holding A.Ş.
- SEMBOL Uluslararası Yatırım Tarım Peyzaj İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- TEPE İnşaat Sanayi A.Ş.
- YDA İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- YÜKSEL İnşaat A.Ş.

Firmalarımız tarafından Ukrayna'da Üstlenilmiş olan Bazı Büyük Bedelli Projeler :

- FC Shakhter Stadyumu inşaatı
- Boryspil Uluslararası Havaalanı geliştirme projesi
- Mirax Plaza inşaatı
- Kiev Dinyeper Köprüsü ana kısım inşaatı
- Kiev – Chop Yolu onarım işi
- Kiev – Odesa Otoyolu inşaatı
- St. Sophia Hyatt Regency Hotel projesi
- Marriott Hotel projesi

- Mriya Hotel & Resort kompleksi
- Kiev – Kharkiv Yol inşaatı

V- İKİ ÜLKE ARASINDA BUGÜNE KADAR İMZALANMIŞ ANLAŞMA ve PROTOKOLLER

Yürürlükteki Anlaşmalar

Anlaşmanın Adı	İmza Tarihi	RG Tarihi
Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması	04.05.1992	09.07.1992
Gümrük Alanında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması	27.11.1996	30.04.1997
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	27.11.1996 (Yenilenen metin: 09.10.2017)	21.05.1998
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	27.11.1996 (Yenilenen metin: 09.10.2017)	22.04.1998
Enerji Alanında İşbirliği Anlaşması	07.06.2005	23.12.2010
XI. Dönem TEİK Toplantısı Protokolü	12.04.2018	

Türkiye-Ukrayna Serbest Ticaret Anlaşması (STA) müzakereleri sürmektedir.

XII. Dönem TEİK Toplantısı Mart 2020'de Kiev'de yapılacaktır.

VI- KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Genel Sorunlar :

- Türkiye’den ithal edilen ürünler gerekli dokümanlara sahip olmalarına rağmen, Ukrayna gümrükleri tarafından yeniden değerlendirmeye tabi tutulabilmekte, fiyatları yükseltmek suretiyle fazladan vergi tahsil edilmekte ve araçlar boşaltılarak tam sayım yapılmaktadır. Ukrayna gümrüklerinin bu uygulamaya sık sık başvurması teslimatların aksamasına ve maliyetin artmasına neden olmaktadır.
- TIR’larımızın Ukrayna’dan transit geçmeleri durumunda araçlardan transit geçiş belgesi “dozvla” istenmektedir. Bahse konu belgede “Min. Euro 1” ibaresi var ise araçlardan “Euro Belgesi” (Yeşil motor) istenmekte olup, gümrük yetkililerince belgede yer alan şase ve motor numarası ile araçların ruhsatında yer alan motor ve şase numarası tek tek kontrol edilip karşılaştırılmaktadır. En ufak harf veya rakam eksikliğinde veya farklılığın tespiti durumunda gümrük yetkililerince şoförlerden kanuni olmayan keyfi ödentiler talep edilmektedir.
- Transit geçiş belgesi olan “dozvla”nın verilmesine istinaden araçlardan Euro belgesi (yeşil motor) talep edilebilirliği konusunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Bu konuda farklı uygulamalar ile karşılaşılmaktadır.
- Ukrayna’ya yatırım yapmak isteyen firmalarımızın izin ve ruhsat gibi işlemlerde bürokratik engellerle karşılaşmaları bu firmalar için caydırıcı bir unsur olmaktadır.
- Mali suçlarla ilgili olarak polis tarafından mahkeme kararına istinaden yürütülen soruşturmalarda, firmaların hesaplarına el konulmakta veya faaliyetleri geçici olarak askıya alınmaktadır. Soruşturma sonucu aklanan firmalarımız, müşteri ve pazar payı kaybı nedeniyle, Ukrayna’daki faaliyetlerini sonlandırmak zorunda kalabilmektedir.

Firma Özelinde Sorunlar :

- DOĞUŞ İnşaat, Kiev şehrinde Dinyeper Nehri üstündeki Darnitsa köprüsü inşaatının bir kısmını 2004 yılında üstlenmiştir. Firma, işveren Ukrayna Demiryolları İdaresi ile yaptığı sözleşme kapsamındaki tüm yükümlülüklerini yerine getirmiş, ancak faiziyle birlikte yaklaşık 28 milyon ABD Dolarlık alacağını tahsil edememiştir.

Doğuş İnşaat tarafından 2011 yılında Zürih’teki uluslararası tahkim mahkemesine götürülen uyuşmazlık, 2013 yılında bahse konu mahkeme tarafından Doğuş İnşaat lehine sonuçlandırılmıştır. Ukrayna Demiryolları İdaresi tarafından henüz ödeme yapılmamış olup, Doğuş İnşaat İdare ile anlaşma yollarını aramaktadır.

- Gürış Holding; inşaat, turizm, madencilik ve enerji sektöründe faaliyetlerini gruba bağlı olan Ukrayna'da kurulmuş ve %100 sermayeli şirketler aracılığı ile gerçekleştirmektedir. Anılan gruba ait olan şirketler; Ovid Wind LLC, Gürış LLC, Ovid North LLC ve Atlas Volovets Energy LLC'dir.

Firmanın 32.4 MW'lık Ovidiopol Rüzgar Santrali Projesi Mayıs 2019 tarihi itibariyle tamamlanmış ve enerji üretimine başlamıştır. Garanti alım süresi 31.12.2029 tarihine kadar geçerlidir.

Gürış, Ovidiopol Rüzgar Santrali Projesi'nin başlangıcından itibaren bürokratik engeller ile karşılaşmıştır. Son dönemde ise Ukrayna vergi dairelerinin yasal olmayan uygulamaları nedeniyle sorunlar yaşamaktadır.

Firmanın en son yaşadığı problem Kiev Merkez Vergi Dairesi'ne şirketin vermiş olduğu gelir beyannamesi ile ilgilidir. Şirket tarafından iletilen gelir beyannamesi Kiev Vergi Dairesi tarafından önce kabul edilmiş, ardından sistemden iptal edilerek herhangi resmi bir bildirimde bulunulmadan, mevcut mevzuata aykırı olarak kontrole gelinmiştir.

T.C. Kiev Ticaret Müşavirliği tarafından, durumun açıklığa kavuşturulması ve sorunun çözümlenmesine yönelik olarak ilgili Vergi Dairesi'ne bir yazı gönderilmiş olup, yanıt beklenmektedir.

60.yıl